

Tietohallinnon toteutustavat KYS-ERVA-alueella

Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) erityisvastuualue kattaa Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Itä-Savon ja Keski-Suomen sairaanhoitopiirien sekä Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymät. Näiden väestöpohjat vaihtelevat Keski-Suomen n. 267.000:sta Itä-Savon 52.000:een, toimintatuotoiltaan Pohjois-Savo on suurin (n. 298 M€ v. 2008). Toiminnallisesti kuntayhtymät poikkeavat toisistaan; erikoissairanhoidon ohella Itä-Savo huolehtii alueellaan perusterveydenhuollosta, Pohjois-Karjala vammaispalveluista.

Tietohallinnon, erityisesti palvelutuotannon järjestämistavat sairaanhoitopiireissä ovat muutaman viime vuoden aikana erilaistuneet. Tästä syntyy aivan uusia yhteistyöhaasteita varsinkin kun sairaanhoitopiirien strategiyhteistyö on samanaikaisesti selvästi tiivistynyt.

Etelä-Savon sairaanhoitopiiri (ESSHP)

Sairaanhoitopiiristä siirtyi 1.1.2009 7 henkeä ja merkittävä osa ICT-sopimuksista seudulliseen Etelä-Savon tietohallinto Oy:ön (ESth). Sairaanhoitopiirin tietohallinnossa on 4 henkeä huolehtimassa tietohallinnon ohjaamisesta, koordinoinnista, erityisosaamisesta ja hankinnoista. ESSHP:llä on puitesopimus (ei kilpailutusrajoituksia) ja pääosin kuukausimaksupohjaiset palvelukohtaiset ”läpilaskutustyyppiset” sopimukset ESth:n kanssa, lisäksi palveluja hankitaan jatkossakin myös suoraan toimittajilta.

ESth:n henkilöstön määrä on n. 30 ja liikevaihto n. 4M€/v. Yhtiön palvelutuotanto perustuu pääosin määrääjain alueellisesti kilpailutettaviin ostopalveluihin. Asiakkaina ovat lähes 100%:sti yhtiön omistajat ja niiden hallitsevat yhteisöt. Yhtiön suurin omistaja on Mikkelin kaupunki (46,2%), ESSHP on toiseksi suurin 16%:lla.

Käyttöomaisuutta tai lisenssejä ei ole pääsääntöisesti siirretty muutostilanteessa yhtiölle, mutta tarkoitus on, että uushankinnat tehdään yhtiön toimesta.

Tähän astisten kokemusten mukaan alueelliset kilpailutukset ovat hoituneet hyvin ja useita alueellista toimijaa edellyttävää hanketta on meneillään. Haasteena on tilaaja-tuottajamallin toimimaan saaminen ja yhtiön toimintakulttuurin, sisäisten prosessien, palvelukuvausten ja -seurannan nostaminen tämän edellyttämälle tasolle. Omistajien edellyttämien investointien ja niiden takaisinmaksuhalukkuuden välinen ”luonnollinen” jännite voi myös muodostua jatkossa ongelmaksi.

Itä-Savon sairaanhoitopiiri (SOSTERI)

Terveysthuoltopiirinä SOSTERIssa on päästy yhteen ydinjärjestelmään, mikä on laskenut merkittävästi ylläpito- ja käyttökustannuksia ja on mahdollistanut uudistusten (esim. korttikirjautuminen, SSO) sujuvan laaja-alaisen käyttöönoton.

SOSTERIn tietohallinnossa työskentelee 17 henkeä johto-, suunnittelu-, asiakastuki- ja projektitehtävissä, lisäksi perusterveydenhuollon toimintayksiköissä on omat vastuukäyttäjensä. Käyttö-, infra-, -työasemavuokraus- ja -tukipalvelut on ulkoistettu valtavirran kaupalliselle toimijalle, paikallinen perustason Effic-käyttäjätuki ja helpdesk Medi-IT Oy:lle.

G:\avaussessio\S0-Sopanen.doc

Postiosoite PL 1777 70211 KUOPIO	Käyntiosoite KYS, Puijon sairaala Rakennus 7 Puijonlaaksontie 2 70210 KUOPIO	Puhelin: (017) 172080	Telefax: (017) 173899	E-mail: etu.suku@kuh.fi
--	--	--------------------------	--------------------------	----------------------------

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri (KSSHP)

IT-palvelutuotanto on vuoden 2008 alussa organisoitu KSSHP:n Medikes-liikelaitokseksi, jonka asiakkaina ovat sairaanhoitopiirin yksiköt ja liikelaitokset sekä erillisopimuksin alueen terveyskeskukset. Tietohallinnon strateginen johtaminen ja tilaajan edustus on sairaanhoitopiirin keskushallinnossa tietohallintojohtajan tehtävänä.

Liikelaitos Medikes on toiminta-ajatuksensa mukaan Keski-Suomen terveydenhuollon potilastietojenkäsittelyn alueellinen toimija huolehtien mm. AlueEffic- ja AluePegasos-järjestelmäpalveluista ja jatkossa kansallisiin palveluihin liittymisestä alueellaan. Palvelutuotannossa hyödynnetään markkinoilta saatavissa olevia tuotteita, palveluita ja kumppanuuksia. Asiakkaiden kanssa tehtävät palvelusopimukset ovat pääsääntöisesti kokonaissopimuksia joissa hinnoittelu on tehty vuodeksi.

Käynnistysvaiheessa palvelin- ym. infra ja käyttöoikeudet siirrettiin Medikes:lle ja se hankkii uudet työasemat ja oheislaitteet ja vuokraa ne osana työasemapalvelua asiakkailleen.

Liikelaitos Medikes:n henkilöstömäärä on yhteensä 58, liikevaihto v. 2008 6,7M€, josta n. 10% kertyi shp-konsernin ulkopuolisilta asiakkailta. Vuodelle 2009 liikevaihdon arvioidaan kasvavan n. 25%:lla ja ulkopuolisen myynnin osuuden nousevan n. 13%:iin. Laatu-/toimintajärjestelmän käyttöönotto on suunnitteilla.

Kokemukset alueellisten palvelujen osalta ovat olleet positiivisia sekä osaamispuhjan laajentumisena että taloudellisesti, pääosa hyödyistä näyttäisi kohdentuvan alueen pienemmille yksiköille. Tilaaja-tuottajamalli on osoittautunut haastavaksi varsinkin kun tuottajan sisäisten prosessien ja asiakkuuksien hallinnan kehittämistyö on ollut kesken, nopea henkilöstömäärän lisäys on osaltaan lisännyt organisoinnin vaativuutta. Tilaajien kustannustietoisuus on selvästi lisääntynyt, mikä on haastavaa tilanteessa, jossa uusien isojen tietojärjestelmähankkeiden poistot ovat tulossa palveluveloituksissa katettaviksi.

Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä (PKSSK)

PKSSK siirsi 1.1.2009 koko IT-palvelutoimintansa ja –henkilöstönsä, tietohallinto mukaanlukien maakunnalliselle Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy:lle (PTTK Oy), samanaikaisesti 13 alueen kunnan kanssa. PTTK Oy:n henkilöstömäärä nousi kolmesta 98:aan. Liikkeenluovutussopimuksessa kuntatoimijat ovat sitoutuneet ostamaan PTTK Oy:ltä 5 vuoden ajan sopimuksessa mainitut ICT-palvelut ja luopumaan näiden palvelujen tuottamisesta itse.

PKSSK:n tietohallintovastuiden hoito järjestetty väliaikaisesti siten, että PTTK Oy:n sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallintojohtaja toimii osa-aikaisesti PKSSK:n tietohallintotehtävissä.

PTTK Oy on voittoa tavoittelematon, 100% kuntaomisteinen kehittämissyhtiö, jonka osakkaina on 14 kuntaa ja 3 kuntayhtymää. Yhtiö tuottaa palveluja pääosin omistajilleen (nyt n. 98%), vuodelle 2009 budjetoitu liikevaihto on 5,3M€.

PTTK Oy:n tavoitteena on vuoteen 2012 mennessä harmonisoida asiakkaidensa tietotekniikkaratkaisut samanlaisiksi/yhteisiksi, sovellukset mukaanlukien sekä tuotteistaa palvelunsa tältä pohjalta. Esimerkkinä on meneillään oleva maakunnan kunnallisten terveydenhuollon toimijoiden yhteinen potilastietojärjestelmähanke, josta on esitys sessiossa 3.

Alkuvaiheessa toiminnan rahoitus perustuu siihen, että osakkaita laskutetaan sopimuksissa määritellyistä palveluista budjettivarausten mukaisesti, henkilöstökulut jatkumaperiaatteella, hallintokulut vuosittain sovittavien jakoperusteiden mukaisesti. Muutoshallintatilanteet neuvotellaan erikseen. Käyttöomaisuutta tai lisenssejä ei

liikkeenluovutuksessa siirretty IT-henkilöstön henkilökohtaisia työvälineitä lukuunottamatta. Vuonna 2009 asiakkaat vastaavat investointikuluista, mutta tarkoitus on että tuotteistuksen kehittyessä PTTK Oy ottaa investointien rahoituksen vastuulleen.

Laatujärjestelmä on PTTK Oy:ssä tekeillä, tavoite on saada se kattavasti käyttöön v. 2010.

Alkuvuoden 4 kuukauden kokemusten perusteella eri tahoilta tulleiden työntekijöiden yhteistyö on edistynyt lupaavasti ja uusia henkilöstöhallinnollisia mahdollisuuksia on pystytty hyödyntämään. Asiakkaiden tilaajaosaamisen heikentyminen on näkynyt PKSSK:ta lukuunottamatta, tältä osin siirtymäjärjestely vaikuttaa onnistuneelta.

Siirtymävaihe on kaiken kaikkiaan ollut haastava, erityisesti maakunnallisen potilastietojärjestelmän käyttöönoton osalta.

PTTK Oy:n osalta uusiksi taloudellisiksi haasteiksi ovat nousemassa asiakkaiden sopimusten teon jälkeen tekemät tai odotettavissa olevat säästöpäätökset, pidemmällä tähtäimellä tuotteistusmallin edellyttämien investointien poistojen palveluveloituksiin viemismahdollisuudet.

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri (PSSHP)

PSSHP:ssä tietohallinto ja IT-palvelutuotanto eriytettiin v. 1997, jolloin keskushallintoon perustettiin yhden hengen tietohallintoyksikkö ja atk-osastosta ja lääketieteellisen tekniikan osastosta muodostettiin yksi tulosityksikkö, joka otti nimekseen Tekplus. 1990-luvun alun tulosjohtamisen sisäänajamisen perintönä yksiköillä oli yksityiskohtainen tuotteistus ja laskutustietojen käsittelyjärjestelmät sekä integraatiot KYS:n sisäiseen laskutukseen. KYS:n laatujärjestelmätyön osana yksiköiden laatujärjestelmät sertifioitiin ja sertifiointi on ylläpidetty (nyt ISO 9001:2000).

Alueellisten palvelujen tuottamisen edellyttämän nettobudjetoinnin mahdollistamiseksi Tekplus muutettiin taseyksiköksi 2003. Sittemmin teletekniikka on fuusioitu Tekplussaan. V. 2008 Tekplussan henkilöstön yhteismäärä oli 108, liikevaihto 12,6M€, josta 17% (2,1M€) PSSHP-konsernin ulkopuolisilta asiakkailta, lähinnä Itä-Suomen laboratorio-keskukselta ja alueen terveyskeskuksilta.

Palvelujen tuotteistuksen taustalla on edelleen hyvin yksityiskohtainen hinnoittelu- ja seuranta, tuotteet ja sopimukset tehdään yleisemmällä tasolla, toteutumat ovat seurattavissa yksityiskohtaisella tasolla.

Tekplus aloitti toimintajärjestelmänsä kehittämisen ITIL/ISO 20000-viitekehyksen mukaiseksi v. 2007, toiminta organisoitiin prosessiperusteiseksi 2008 ja tavoite on ollut sertifioida toimintajärjestelmä ISO 20000:n mukaisesti v. 2010.

PSSHP ja Kuopion kaupunki ovat v. 2007 tehneet aiesopimuksen ICT-palvelutuotantoyksiköidensä yhdistämisestä yhteiseen yhtiöön siten, että yhtiön toiminta voidaan laajentaa maakunnalliseksi perustajaosakkaiden määränemmistö säilyttäen. Hankkeen valmistelu on edennyt siten, että PSSHP:n ja Kuopion valtuustojen pitäisi 15.6.2009 saada päätettäväkseen 50/50-omistuksellisen yhtiön perustaminen ja liiketoiminnan siirto sille 1.1.2010 alkaen.